

*Naturalisatie van James Charles Breemer
en 23 anderen*

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten ¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van James Charles Breemer en 23 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

Alle voorgedragen bezitten de Indonesische nationaliteit. Daargelaten, dat hiertoe bij sommige van hen ook uit anderen hoofde aanleiding bestaat, worden de in artikel 1 genoemden voor kosteloze naturalisatie voorgedragen, omdat zij ten gevolge van de gewijzigde staatkundige verhoudingen de Nederlandse nationaliteit buiten hun wil hebben verloren. Slechts voor de verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 15, geldt een andere — nader aangegeven — overweging.

Van alle voorgedragen kan worden gezegd, dat zij zijn geassimileerd en dat zij zich het Nederlandschap waardig hebben getoond. Een uitzondering hierop — wat de assimilatie betreft — maakt de verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 5. Voor haar gelden evenwel bijzondere omstandigheden, welke tot naturalisatie nopen.

De verzoeker James Charles Breemer, genoemd in artikel 1, onder 1, werd in 1933 te Soerabaja in Indonesië geboren. Hij is Nederlander van geboorte, doch verkreeg buiten zijn wil de Indonesische nationaliteit, toen zijn vader deze in 1950 verkoos. Verzoeker kwam in 1955 naar ons land. Als monteur verdient hij het brood.

De verzoekster Marie Louise Doelman, genoemd in artikel 1, onder 2, werd in 1922 te Paramaribo (Suriname) geboren. Zij woont sedert 1948 in ons land. Tengevolge van de Soevereiniteitsoverdracht verloor zij de staat van Nederlands onderdaan en verkreeg zij de Indonesische nationaliteit. Verzoekster heeft niet geweten, dat zij door het afleggen van een optie/verwerpingsverklaring het Nederlandschap had kunnen verkrijgen. Als leerling-verpleegster voorziet zij in haar onderhoud.

De verzoekster Ellen Fisscher, genoemd in artikel 1, onder 3, werd in 1934 te Tarakan (Indonesië) geboren. Zij werd opgevoed door Nederlandse pleegouders. Haar pleegvader is overleden in een Japans concentratiekamp. Verzoekster, die sedert 1951 in ons land woont, komt nog ten laste van haar pleegmoeder.

De verzoekster Neeltje Tette de Haan, weduwe van Alex Frederik Wawo Roentoe, genoemd in artikel 1, onder 4, is Nederlandse van geboorte. Haar echtgenoot, die in 1943 overleden is, was Nederlands onderdaan. Verzoekster heeft hierdoor het Nederlandschap verloren. Omdat zij door de Nederlandse administratie na de soevereiniteitsoverdracht als Nederlandse werd aangemerkt, verzuimde zij een verklaring af te leggen, waardoor zij haar oorspronkelijke nationaliteit zou hebben herregen. Verzoekster, die sedert 1946 wederom in Nederland gevestigd is, leeft van de opbrengst van haar vermogen, alsmede van een haar toegekend pensioen.

Siti Harlijah, weduwe van Salki, wordt genoemd in artikel 1, onder 5. Zij werd in 1922 te Ambarawa in Indonesië geboren. Verzoekster woont met haar gezin van 1952 af in Nederland. Haar echtgenoot, die in 1954 overleed, heeft lange tijd gediend in het K.N.I.L. en heeft aan ons land bijzondere diensten be-

wezen. Verzoekster wordt nog ondersteund, doch zal in het genot worden gesteld van een militair pensioen. Van deze gelegenheid wordt gebruik gemaakt om de positie van verzoekster en van haar minderjarige kinderen en stiefkinderen op het stuk van namen te regelen. Daarbij wordt aan verzoekster de geslachtsnaam Harlijah verleend, terwijl de kinderen de geslachtsnaam Salki zullen verkrijgen. Het is voorts billijk voorgekomen ook verzoeksters minderjarige stiefkinderen bij uitdrukkelijke wetsbepaling het Nederlandschap deelachtig te doen worden.

In artikel 1, onder 6, wordt voorgedragen Hendrika Petronella Maria Hoenselaar, gescheiden echtgenote van Paulus Lineus Augustin. Verzoekster, die Nederlandse van geboorte is, verloor het Nederlandschap tengevolge van haar huwelijk met voormalig Nederlandse onderdaan-niet Nederlander. Zij verzuimde na ontbinding van haar huwelijk de verklaring ex artikel 8 Wet Nederlandschap af te leggen, tengevolge waarvan zij na de Soevereiniteitsoverdracht de Indonesische nationaliteit verkreeg. Verzoekster keerde in 1948 naar Nederland terug. Als onderwijzeres heeft zij regelmatige inkomsten.

De verzoeker Erasmus Johannes Jonathans, genoemd in artikel 1, onder 7, werd in 1903 te Depok (Indonesië) geboren. Hij is gehuwd met een van geboorte Nederlandse vrouw. Na een eervolle ambtelijke loopbaan is de Garantiewet Burgerlijk Overheidspersoneel Indonesië op hem van toepassing verklaard. Verzoeker, die reeds in 1951 het verzoek om naturalisatie indiende, woont van 1954 af in ons land. Verzoekers inmiddels meerderjarig geworden zoons Ferdinand Matheys en Max Andries Paulus worden voorgedragen in artikel 1, onder 8 en 9.

De verzoeker Johan Ferdinand Kakisina, genoemd in artikel 1, onder 10, werd in 1874 te Semarang (Indonesië) geboren. Verzoeker is 32 jaar in dienst geweest bij de Staatspoorwegen in het voormalig Nederlands-Indië. Hij woont sedert 1951 in ons land en geniet pensioen.

De verzoeker Harsidi Koesoemo Joedo, genoemd in artikel 1, onder 11, werd in 1929 te Djokjakarta (Indonesië) geboren. Verzoeker heeft een Nederlandse opvoeding genoten en is gehuwd met een Nederlandse vrouw. Hij woont van kindsbeen af in ons land. Verzoeker is directeur van de Stichting Nederlandse Inlichtingendienst voor de Verenigde Naties.

Arend Jan Kraag, genoemd in artikel 1, onder 12, is Nederlander van geboorte. Verzoeker, die sedert 1948 in Nederland woont, heeft als minderjarige de Indonesische nationaliteit verkregen tengevolge van de optie van zijn vader. Hij is als vrijwilliger in dienst bij de Koninklijke Luchtmacht.

In artikel 1, onder 13, wordt voorgedragen de verzoeker Willem Leopold Moize de Chateleux. Deze werd in 1918 te Kwala Bingei in Indonesië geboren. Verzoeker woont sedert 1931 in ons land en is tot 1956 als Nederlander beschouwd. Gedurende de oorlogsjaren nam hij daadwerkelijk deel aan het verzet tegen de Duitsers. Hij werd hun gevangene, doch een over hem uitgesproken doodvonnis werd niet ten uitvoer gelegd. Na afloop van de oorlog heeft verzoeker van 1945 tot 1950 dienst gedaan bij het K.N.I.L. Verzoeker is gehuwd met een van geboorte Nederlandse vrouw. Als leraar lichamelijke opvoeding voorziet hij in het onderhoud voor zich en de zijnen.

De verzoeker Engelbert Nelwan, genoemd in artikel 1, onder 14, werd in 1895 te Bitung (Indonesië) geboren. Hij

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

woont van 1928 af in ons land en is gehuwd met een van geboorte Nederlandse vrouw. Verzoeker is bridge-instructeur. Zijn echtgenote is werkzaam bij een Ministerie en draagt bij tot het gezinsinkomen.

De verzoekster Juliana Clara Augusta Nering Bögel, weduwe van Wilhelm Vick, wordt genoemd in artikel 1, onder 15. Verzoekster is Nederlandse van geboorte. Zij verkreeg de Duitse nationaliteit tengevolge van haar huwelijk, doch kreeg na het overlijden van haar echtgenoot haar oorspronkelijke nationaliteit. Verzoekster, die niet onbemiddeld was, is tengevolge van de oorlog en de staatkundige ontwikkelingen in maatschappelijke moeilijkheden gekomen. Zij heeft, om haar belangen te beveiligen, na de soevereiniteitsoverdracht de Indonesische nationaliteit verkozen. Verzoekster is evenwel in 1955 berooid naar Nederland teruggekeerd en wordt thans gesteund uit openbare kassen. Omdat zij na de herkrijging van het Nederlandschap weder in het genot zal worden gesteld van weduwenpensioen en alsdan in haar onderhoud zal kunnen voorzien, wordt zij voor kosteloze naturalisatie voorgedragen.

In artikel 1, onder 16, wordt voorgedragen de verzoekster Senik, weduwe van Johannes Fredericus Rusch. Verzoekster, die ten gevolge van haar huwelijk het Nederlandschap bezat, opteerde voor de Indonesische nationaliteit. Het staat wel vast, dat deze optie is te wijten geweest aan een misverstand. Verzoekster woont sedert 1955 in ons land en wordt onderhouden door haar Nederlandse kinderen. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt haar de naam Senik als geslachtsnaam en naam Hendrika als voornaam te verlenen.

De verzoekster Elize Emilie Elisabeth de la Combé, van echt gescheiden van Josef Kern, wordt genoemd in artikel 2, onder 1. Zij is Nederlandse van geboorte en behield haar nationaliteit tot 1951, toen zij opteerde voor de Indonesische nationaliteit. Verzoekster, die in Nederland verbleef, opteerde om zich bij haar zieke zoon in Indonesië te kunnen voegen. Na diens overlijden is zij in December 1955 naar Nederland teruggekeerd. Zij geniet pensioen.

De verzoekster Léontine Wilhelmine Augustine Dezentjé, weduwe van Walterus Adrianus Johannes Maria van Dusseldorp, wordt voorgedragen in artikel 2, onder 2. Zij is Nederlandse van geboorte en is met een Nederlander gehuwd geweest.

Verzoekster heeft in 1951 voor de Indonesische nationaliteit geopteerd, omdat zij blijkbaar van mening was, dat zij anders niet in Indonesië zou mogen blijven. Zij heeft zich echter in 1955 bij haar in Nederland wonende kinderen gevoegd, die ook voor haar onderhoud zorgdragen.

Gim Tjoen Gho, de verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 3, werd in 1922 te Padang (Indonesië) geboren en woont van 1946 af in ons land. Verzoeker heeft na de soevereiniteitsoverdracht nagelaten de Indonesische nationaliteit te verwerpen en voor de Nederlandse te opteren. Hij is gehuwd met een van geboorte Nederlandse vrouw en is als assistent-chirurg werkzaam in een ziekenhuis.

De verzoekster Marie, voor de doop genaamd Kartini, wordt genoemd in artikel 2, onder 4. Deze verzoekster werd in 1891 te Boemiajoe in Indonesië geboren. Zij is weduwe van de Nederlander Cornelis Johannes Morel. Verzoekster meende in 1951 uit veiligheidsoverwegingen te moeten opteren voor de Indonesische nationaliteit. Zij kwam in 1954 naar ons land en wordt hier verzorgd en onderhouden door haar kinderen. Ook in dit geval wordt gebruik gemaakt van de gelegenheid om verzoeksters positie op het stuk van namen te regelen.

In artikel 2, onder 5, wordt voorgedragen Cornelis Hendrik Kuiper. Deze is Nederlander van geboorte en woont van jongst af in ons land. In 1951 heeft hij op aandrang van zijn toenmalige werkgever geopteerd voor de Indonesische nationaliteit. Van zijn voorgenomen uitzending naar Indonesië is evenwel niets gekomen. Verzoeker voorziet nu als vertegenwoordiger in zijn onderhoud.

De verzoeker Johannes Willem Arend Thiel, genoemd in artikel 2, onder 6, is Nederlander van geboorte. Verzoeker opteerde voor de Indonesische nationaliteit, omdat hem te verstaan was gegeven, dat hij anders zijn betrekking zou verliezen. In 1955 kwam hij naar Nederland waar zijn familieleden en kinderen reeds verbleven. Als bankwerker heeft hij hier een bestaan gevonden.

De Minister van Justitie.
SAMKALDEN.